

Факултет педагошких наука
Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Ружица Ж. Петровић

Логика

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Ружица Ж. Петровић

ЛОГИКА

Јагодина
2021

Издавач

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу
Јагодина, Милана Мијалковића 14

За издавача

Проф. др Виолета Јовановић

Уредник

Проф. др Весна Трифуновић

Рецензенти

Проф. др Бранкица Поповић

Проф. др Миломир Ерић

Дизајн корица

Проф. Слободан Штетић

Технички уредник

Владан Димитријевић

Лектура и коректура

Мср Марија Ђорђевић

Тираж

150

Штампа

Donat Graf d.o.o.

Београд

ISBN 978-86-7604-202-9

Реализацију овог истраживања финансијски је подржало Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (бр. уговора 451-03-9/2021-14/ 200140).

Наставно-научно веће Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, одобрило је објављивање ове публикације одлуком број 01-764/1 од 26. 2. 2021. године.

САДРЖАЈ

Предговор	7
I КРАТКА ИСТОРИЈА ЛОГИКЕ	9
ОДРЕЂЕЊЕ ЛОГИКЕ	15
ПИТАЊА И ЗАДАЦИ	16
II ОБЛИЦИ ЛОГИЧКОГ МИШЉЕЊА	17
ПОЈАМ	17
Одређење појма	17
Садржај, обим и досег појма	18
Однос садржаја и обима појма	19
ВРСТЕ ПОЈМОВА	19
Појмови по предметима мисли	19
Индивидуални и класни појмови	20
Универзални, партикуларни и сингуларни појмови	20
Апстрактни и конкретни појмови	21
Категоријални појмови	22
ОДНОСИ ПОЈМОВА	23
Хијерархијски однос појмова	23
ДЕФИНИШИТЕ – ДИФЕРЕНЦИРАЈТЕ – ИЛУСТРУЈТЕ	25
III ЛОГИЧКИ СУД	27
Појам и структура суда	27
Предикативни суд	27
ВРСТЕ ПРЕДИКАТИВНИХ ТЕОРИЈА СУДА	28
Теорија супсумције по обиму	28
Теорија идентитета по обиму	29
Теорија идентитета по садржају	29
Теорија иманенције	29
ВРСТЕ СУДОВА	30
ВРСТЕ СУДОВА ПО ПРЕДМЕТУ	30
Атрибутивни	30
Релациони	30
Процесуални	31
Судови именовања	31

СУДОВИ ПО ЛОГИЧКОМ САДРЖАЈУ	31
Судови по квалитету	31
Судови по квантитету	32
Судови по модалитету	32
Комбиновани судови	33
СУДОВИ ПО СТРУКТУРИ	35
Прости судови	35
Сложени судови	35
Спојеви судова и њихова истиносна вредност	36
Односи међу судовима и истиносна вредност (логички квадрат)	38
ПИТАЊА И ЗАДАЦИ	42
IV ЗАКЉУЧИВАЊЕ У ЛОГИЦИ	43
ВРСТЕ ЗАКЉУЧИВАЊА ПРЕМА ЛОГИЧКОМ САДРЖАЈУ	46
Традуктивно закључивање	46
Индуктивно закључивање	47
Непосредно закључивање	50
Посредно дедуктивно закључивање	55
Скраћени и сложени облици закључивања	62
ПИТАЊА И ЗАДАЦИ	64
V ГРЕШКЕ У ЛОГИЧКОМ МИШЉЕЊУ	65
Грешке језичко-мисаоне неодређености	65
Грешке ирелевантности	67
Грешке неоснованих полазних ставова	69
Грешке у извођењу доказа	70
Паралогизми, софизми, парадокси	71
ПИТАЊА И ЗАДАЦИ	75
ЛИТЕРАТУРА	77
ИНДЕКС ИМЕНА	79
ПОЈМОВНИК	81
БЕЛЕШКА О АУТОРУ	87

Свом професору логике, др Драгољуду Живковићу

ПРЕДГОВОР

Уџбеник *Лоџика* је тематски и садржајно усклађен са наставним садржајем предмета Логика на студијским програмима основних академских студија на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, те је, у првом реду, намењен студентима тог факултета у циљу савладавања наставног програма изборног курса Логика. После двадесет година од прекида изучавања логике на овом факултету, овај предмет ће поново бити инкорпориран у систем наставе, чиме ће задобити оно место у образовању учитеља и васпитача које му припада.

Садржај књиге конципиран је тако да ће омогућити студентима увођење у основна теоретска знања из формалне логике, оспособљавање за дефинисање елементарних форми логичког мишљења, препознавање логичких заблуда, разобличавање облика погрешне аргументације, овладавање правилима исправног закључивања и начином њихове примене у свакодневном животу и професионалном раду.

Метод излагања заснован је на комбинацији теоретских објашњења и практичних илустрација. На крају сваког поглавља осмишљена су питања и задаци као инструмент за проверу знања и подстицај за мишаоне вежбе. Књига садржи индекс имена и речник основних логичких појмова.

Захвална сам својој академској заједници која је омогућила финансирање и објављивање овог рукописа, нарочито члановима Центра за издавачку делатност који су обавили све припремне радње за његово публиковање. Изражавам захвалност и рецензентима иза чијег стручног суда стоји вишегодишње искуство у реализацији наставе логике, као и мср Марији Ђорђевић на пажљивој лекторској обради рукописа и на врло корисним сугестијама.

2. фебруар 2021.

Аутор

Уџбеник је написан уз поштовање свих критеријума неопходних за излагање проблема у једној филозофској дисциплини каква је логика. Његово објављивање значајно ће помоћи заинтересованим студентима који желе да поправе своја знања и вештине везане за логичко мишљење.

Избор литературе је релевантан за проблеме који се у уџбенику анализирају, али пружа и потребну ширину, тако да свако ко жели да се о проблемима логике упозна више него што то један уџбеник омогућава, може пратећи ову литературу то и да уради.

Проф. др Миломир Ерић

У уџбенику је наглашена важност садржаја формалне логике, систематски и зналачки изложених у рукопису, који представљају будућу пропеедеутику у области педагошке науке. Као такав, он је примењив како у сфери свеколиког научног истраживања и аргументације, тако и у свакодневном животу и професионалном раду.

Коришћена литература је адекватна, референтна и актуелна јер обухвата логичка дела од њеног настанка до наших дана. Поред тога, заступљена је и актуелна литература домаћих аутора, што указује на високу свест аутора о потреби развоја и актуализације логике у нас.

Проф. др Бранкица Појовић

